

Memo

Aan : NBA
Van : Governance Risk en Compliance (GRC) Commissie
Betreft : Aanbevelingen inzake toekomstvisie
Datum : 30 maart 2017

1. Samenvatting

De GRC Commissie concludeert dat de discussie niet zozeer draait om de toekomst van het accountantsberoep, maar om de vraag hoe risicodragende vermogensverschaffers en andere gebruikers van rapportages hun behoefte aan assurance m.b.t. deze rapportage ingevuld willen zien worden.

Aandeelhouders en andere stakeholders verwachten van ondernemingen steeds meer informatie over de strategie voor lange termijn waarde-creatie en de hiermee verbonden risicobeheersing en cultuur en andere niet primair financiële informatie. Aandeelhouders verwachten hierbij dezelfde mate van assurance als bij het financiële deel van de jaarrekening. Zij willen weten of de verschafte informatie relevant en toereikend is en of de door het bestuur uitgesproken verwachtingen op goede gronden steunen. Dit vergt een kritische toets van de accountant die veelal slechts beperkt objectiveerbaar is. De vraag is in hoeverre de accountant deze 'mening van een professional' in een jaarverslag kan geven (naast zijn "professionele mening) zonder daarmee onterechte verwachtingen te wekken m.b.t. de gevraagde "assurance".

Stakeholders verwachten steeds meer assurance op het moment dat zij hieraan behoefte hebben. Ontwikkelingen als Blockchain gaan een cruciale rol spelen in het zonder tussenkomst van de mens geven van vertrouwen op basis waarvan transacties worden gedaan en de economie draait. Hierdoor ontstaat steeds meer interesse in de integriteit van de processen, denk aan assurance bij het script van een robot of op het proces achter Blockchain.

Terwijl de behoefte aan assurance toeneemt, is de vraag of, en zo ja in hoeverre, men zich hiervoor tot accountants blijft wenden naast andere deskundigen, zoals bij voorbeeld op het terrein van cybersecurity en MVO gerelateerde rapportage.

Leden van de GRC Commissie vragen zich af waarom de NBA er niet voor heeft gekozen om de discussie over de toekomstvisie te differentiëren aan de hand van de verschillende functies (resp. openbaar accountant, interne/overheidsaccountant en accountant in business) en segmenten (OOB en niet OOB) waarin accountants werkzaam zijn. Het gevoel leeft dat er meer is wat accountants bindt dan dat er verschillen zijn, maar dat de grote diversiteit in werkzaamheden uiteindelijk toch noodzaakt tot een zekere vorm van pluriformiteit. Dit is ook van invloed op het nader duiden van de verschillende rollen die accountants kunnen en mogen vervullen bij het geven van assurance.

2. Aanbevelingen

Het accountantsberoep moet bereid zijn, in het kader van haar maatschappelijk gewenste rol, verder invulling te geven aan haar rol dan hetgeen strikt genomen in de wet staat voorgeschreven. Hiervoor moeten de verwachtingen van stakeholders blijvend worden gemonitord. In samenspraak met het bedrijfsleven moet zeker worden gesteld dat de auditcommissie als opdrachtgever de accountant de ruimte biedt om zijn verantwoordelijkheid te kunnen nemen.

Om de verwachtingskloof rond 'assurance' beter te beheersen moet er meer duidelijkheid komen over soort en mate van zekerheid die gebruikers van rapportages aan de

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo of the Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) consists of a solid black horizontal bar above the letters 'NBA' in a large, bold, black sans-serif font.

verstrekke assurance kunnen ontlenen. Deze duidelijkheid geldt evenzeer voor de kwalificaties die partijen moeten bezitten om de verschillende assurance-verklaringen te kunnen verstrekken. De NBA kan en moet een vooraanstaande rol spelen in dit proces.

Om over tien jaar accountants met toegevoegde waarde te hebben, moet je nu kijken naar wat in de basis van het curriculum moet veranderen met het oog op de toekomst. Ook moet worden gedacht aan de inhuur van andere deskundigheid en het werken met gemengde auditteams. Accountants zullen vooral ook de technologische ontwikkelingen moeten bijbenen en zich ervoor moeten inzetten dat wet- en regelgeving meebeweegt, bijvoorbeeld om het gebruik van data-analyse in de controle mogelijk te maken.